

glas zmaja

Številka 7-9
JULIJ-SEPT. 1983, leto XVIII

Glasilo delovne organizacije
ISKRA Industrija baterij ZMAJ

LIVADIĆ Suada
in KOBETIĆ Olga
v plansko
organizacijskem
področju pri
delovni
operaciji
zajemanja
poslovnih
podatkov.

tilk. Zelo dobre rezultate smo dosegli na področju konvertibilnega izvoza, kamor smo izvozili za preko 700 tisoč dolarjev baterij ali 100 % več kot preteklo leto. Znižala pa se je vrednost klirinškega izvoza kot posledica pomanjkanja zalog. Povečana produktivnost dela pa ni mogla nadomestiti cenovnih neskladij rasti nabavnih cen osnovnih surovin (cink, plastika, elektrolitski mangan), ki so se v 3 letih povečale za 268 do 350 %, a prodajne cene od letošnjega septembra samo

10 %. To je tudi vzrok, da se je ekonomičnost in rentabilnost poslovanja v letošnjem letu znižala. Dosežena akumulacija pa je v letošnjem prvem polletju precej ugodnejša od lanske in znaša cca 10 milijonov din.

V prvem polletju smo dosegli za 395 milijonov din celotnega prihodka kar predstavlja 36,3 % povečanje glede na enako lansko obdobje. Pri tem so se porabljeni sredstva povečala za 42 %. Ustvarjen dohodek v višini 138 milijonov din je zato porastel samo 26,8 % kar je bistveno manj od rasti celotnega prihodka oz. materialnih stroškov. V strukturi delitve odpade na obveznosti iz dohodka 47 % in na čisti dohodek 53 %. To razmerje se je v nasprotju s preteklimi leti nekoliko izboljšalo v korist čistega dohodka. Čisti dohodek v višini 73 milijonov din je tako porastel za 35,5 %. Za osebne dohodke smo namenili 55,5 milijona din ali 29,1 % več in za sklade 17,2 milijona din ali 60 % več kot v lanskem polletju. Od tega je začasno razporejeno 3,1 milijona din za splošni del sklada skupne porabe, 4,2 milijona din za stanovanjski del sklada skupne porabe in 9,9 milijona din za akumulacijo.

Poslovanje delovne organizacije ZMAJ v prvem polletju

Delovna organizacija kot celota je dosegla v prvem polletju razmeroma ugoden poslovni rezultat glede na pogoje v katerih je poslovala. Tu mislimo predvsem na oteženo preskrbo z osnovnimi reprodukcijskimi materiali ter visoko rastjo njihovih nabavnih cen. Nadaljuje se neskladje med rastjo nabavnih in prodajnih cen saj so se nabavne cene os-

novnih materialov (cink, MnO₂, plastika) v 3 letih povečale od 230 do 350 %, a prodajne cene naših proizvodov samo 10 %.

K uspešnemu zaključku prvega polletja je tako največ pripomoglo precejšnje povečanje fizične produktivnosti dela, ki znaša 12 % in povečanje domače prodaje baterij in sve-

Povprečni mesečni osebni dohodek na delavca je znašal 15.253 din in je za 22 % višji od lanskega prvega polletja. Kljub razmeroma nizkemu povprečju smo zaradi premajhne rasti dohodka prekoračili dovoljeno rast osebnih dohodkov po družbenem dogovoru, ki predvideva 35 % zaostajanje za dohodkom. Prekoračitev bomo vskladili v drugem polletju ko imamo ugodnejše možnosti v primerjavi s preteklim letom.

V delovni organizaciji je v prvem polletju združevalo delo 450 delavcev ali 2 % več kot preteklo leto. Obračunanih je bilo 464.000 ur v rednem delovnem času in 7.000 nadur. Obračunane boleznine do 30 dni znašajo 20.673 ur in boleznine nad 30 dni 28.641 ur. Boleznine do 30 dni so se ustalile na visoki lanski ravni medtem ko so boleznine nad 30 dni porasle za 10 %. Visoke boleznine katerim verjetno še nismo našli pravega vzroka, negativno vplivajo na produktivnost dela, povečujejo stroške poslovanja in v končni fazi prizadenejo tudi vsakega posameznika, ki z nadomestilom plačanim po povprečju preteklega leta prejema občutno nižji osebni dohodek.

R.Č.

z naslovne strani

Organizatorji letošnjega piknika na Uskovnici so mislili prav na vse. Tudi na žogo. Po izpranih grlih in napolnjenih želodcih so popoldan priredili "tazaresno" nogometno tekmo. Določili so dve ekipi z neomejenim številom igralcev in vratarjev. Igrali so dobri proti slabim in med drugim so padali tudi goli.

In kdo je zmagal? - Vsi so zmagali z velikim razpoloženjem in zadovoljstvom.

Ob slovesu

V življenju slehernega človeka je mnogo razlogov in nagibov, ki težijo po vskladitvi s širšim interesom v obliki sodelovanja in angažiranja v neki delovni skupnosti. Pride pa trenutek in čas, ko se poraja in dokončno izoblikuje osebna prelomnica, ki uveljavlja iskanje nove vsebine dela v novem okolju. Tedaj se pred kretnico nove delovne poti ustavi vsakdo za trenutek slovesa. In takšen trenutek prihaja z zadnjim dnem letošnjega oktobra.

Iz naše delovne sredine odhaja Smolič Franc, naš sodelavec polnih devet let - zadnja štiri leta kot direktor DO Zmaj in pred tem kot vodja splošno kadrovskega sektorja. Odhaja pa tudi dolgoleten aktiven sodelavec pri oblikovanju našega glasila. Ob tem velja omeniti, da ga je delavski svet 25. oktobra 1974 imenoval za odgovornega urednika in ga razrešil 26. decembra 1979 zaradi prevzema dolžnosti direktorja DO in ugotovitvi, da zato ne more več opravljati te funkcije. Ne samo teh pet let, pač pa do zadnje številke glasila je bilo čutiti njegovo celovito angažiranje na tem področju.

Dogodi se, da se v neki organizacijski zgradbi pokažejo razpoke zaradi osebnih in neosebnih razlogov. Zamajejo se temelji nekega sicer utečenega delovanja. Tudi naše glasilo je v zadnjih letih naletelo na podobne pojave in se za trenutek ustavilo ob različnih

čereh. Prav v takih trenutkih je Smolič Franc prisluhnil problemom in uredništvo je našlo v njem sodelavca, ki je z ustreznim pristopom, novimi vzpodbujevalnimi prijemi in veliko mero vztrajnosti zgladil in utrdil pot nadaljnjemu in rednemu izhajanju glasila. Brez njega in njegove prizadevnosti bi GLAS ZMAJA že zdavnaj utihnil. Da je letos naše glasilo zabeležilo 15 letnico izhajanja, gre brez dvoma velika zasluga sodelavcu Smoliču.

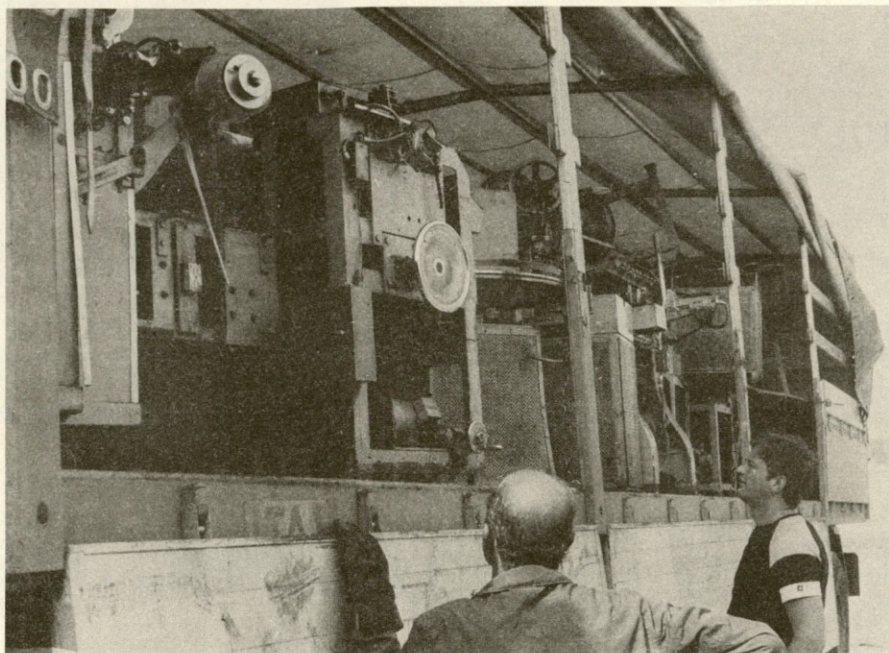
Z zadnjim dnem oktobra odhaja iz Zmaja. Njegova dela pa bodo ostala, zapisana tudi v našem glasilu in na vidnem mestu naše novejšje zgodovine.

Urednik

* * 60 let tovarne baterij ZMAJ * *

Kupili smo del strojne opreme LUMINA

Z dejstvom, da smo kupili približno polovico strojne opreme bivše tovarne baterij "Lumina", je najbrž seznanjen vsak delavec delovne organizacije. Odločitev za nakup opreme je bila dana dostikrat na sito in rešeto, od ideje za nakup, do predloga, pa zopet za nekaj časa umaknjena iz našega razmišljanja, da bi končno dne 22. junija letos delavska sveta obeh temeljnih organizacij po treznem strokovnem preudarku sprejela odločitev za nakup dela opreme, ki naj bi omogočil zlasti realizacijo srednjeročne usmeritve glede prehoda na kovinsko oplasčanje baterij in povečal serije izvozne baterije 4R 25.

Razlogov za dolgo oklevanje in pomisleke pri nakupu opreme danes ni težko ugotoviti. Enostavno bi lahko rekli, bili so drugi časi, ki so nam

dajali vsaj nekaj realnih možnosti za uvoz sodobne baterijske opreme. Te možnosti so se v lanskem letu popolnoma razblinile in to nas je vzpodbudilo k ponovnemu razmišljanju o nakupu opreme "Lumina". Odločitev tokrat ni bila težka, ali kupiti rabljeno opremo in jo po programu hitro usposobiti, oziroma prilagoditi za naše razmere, ali naše razvojne usmeritve za nekaj časa zamrzniti. Ne po pravilu "bolje vrabec v roki kot golob na strehi", ampak po temeljitem strokovnem razmišljanju, smo čeprav pozno, pa še vedno pravi čas realizirali odločitev o nakupu strojne opreme.

Pri tem moramo povedati, da so enako razmišljali in oklevali tudi v "Croatii" in v "Tesli", ki se je za nakup končno odločila in smo z njimi sporazumno delili opremo na

približno polovico. Nihče od obeh ni dobil vsega kar je želel, pa vendar vsaj približno tisti del, ki bo omogočil hitrejši napredek, katerega v naši delovni organizaciji razumemo, zlasti kot večjo možnost izvoza na konvertibilno tržišče.

Opremo smo kupili za 19 milijonov din pod zelo ugodnimi kreditnimi pogoji na dobo lo let.

Oprema sama po sebi ne bo ničesar doprinesla, zato je v tem trenutku potrebna pospešena in dobro organizirana aktivnost za njeno čim hitrejšo usposobitev. V teh prizadevanjih bodo morali najtežji delež nositi delavci iz naših delavnic in tehnično razvojnega področja.

Ker želimo na podlagi domače konstrukcije v lastni režiji izdelati čimveč strojne opreme, bo potrebno želje in možnosti uskladiti med obema temeljnima organizacijama in tehnično razvojnim področjem glede na dejanske fizične zmožnosti naših delavnic. Že danes pa je jasno, da je treba delavnice strokovno okrepiti, dobiti nove delavce na delih, ki predstavljajo ozko grlo v realizaciji začrtanih projektov, istočasno pa urediti nagrajevanje teh delavcev tako, da jih bo dejansko vzpodbujalo k realizaciji tako pomembnih nalog.

Sklep delavskih svetov temeljnih organizacij TOZD Baterije in TOZD Specialne baterije z dne 22. junija 1983.

"Delavski svet odobrava nakup naslednje investicijske opreme LUMINA:

1. linija za oplasčanje in montažo baterij R 14
2. linija za oplasčanje in montažo baterij R 20

3. stroj za pakiranje baterij R 6 v celofansko oz. polietilensko folijo
4. stroj za navlačenje krčljive folije na baterije R 6.

Vrednost opreme z vso pripadajočo opremo znaša 14 milijonov din za TOZD Baterije in 5 milijonov din za TOZD Specialne baterije, plačljivo na lo letni kredit s 7,5 % obrestno mero."

Za količinski in kakovostni prevzem ter organizacijo transporta in vskladiščenja je bila imenovana 5 članska prevzemna komisija.

Pred sprejetjem gornjega sklepa o nakupu investicijske opreme Lumina so delegati delavskih svetov obeh temeljnih organizacij poslušali obširno razlago predloga, ki ga je podal vodja plansko organizacijskega področja tovariš Čope. Slišali smo, kako so prvotno potekali razgovori z IHIS in da je sedaj tovarna baterij Tesla iz Gospiča sklenila samoupravni sporazum o sodelovanju, v katerega je vključen tudi nakup kompletne opreme. S to tovarno pa smo se že dogovorili, da bi nam določeno opremo, za katero smo zainteresirani, odstopila.

Odhod direktorja delovne organizacije ZMAJ

Delavski svet delovne organizacije ZMAJ je na 24. zasedanju dne 15. avgusta 1983 razpravljal o vlogi SMOLIČ Franca

Kajti, srednjeročni plan TOZD Baterije vsebuje eno ključnih usmeritev izboljšanje kvalitete baterij, ki je povezano s hermetizacijo in oplaščanjem baterij v kovinski plašč. Ker je ves uvoz opreme zaradi nastale devizne situacije onemogočen, je nakup opreme v sodelovanju z osvojitvijo kovinskega plašča R 6 v Saturnusu praktično edina možnost za realizacijo načrta v srednjeročnem obdobju. Podobne razlage smo poslušali tudi za ostale dele opreme.

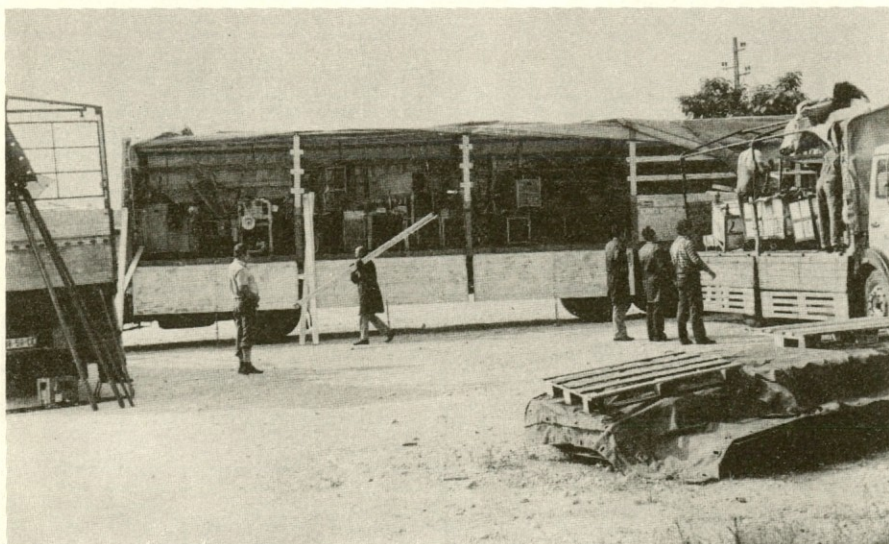
Sledila je obširna razprava in iz katere povzemamo, da je sedanja ponudba ugodnejša za nakup opreme kot pred leti, ko bi morali prevzeti kompletno opremo IHIS-a in ki ima tudi ugodnejše plačilne pogoje.

za sporazumno prenehanje delovnega razmerja.

Delavski svet delovne organizacije je sprejel sklep, da se strinja z željo prosilca o sporazumnem prenehanju delovnega razmerja z dnem 1. oktobra 1983, pri čemer so delegati upoštevali zadovoljive poslovne rezultate ob polletnem obračunu.

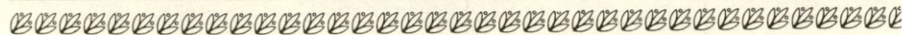
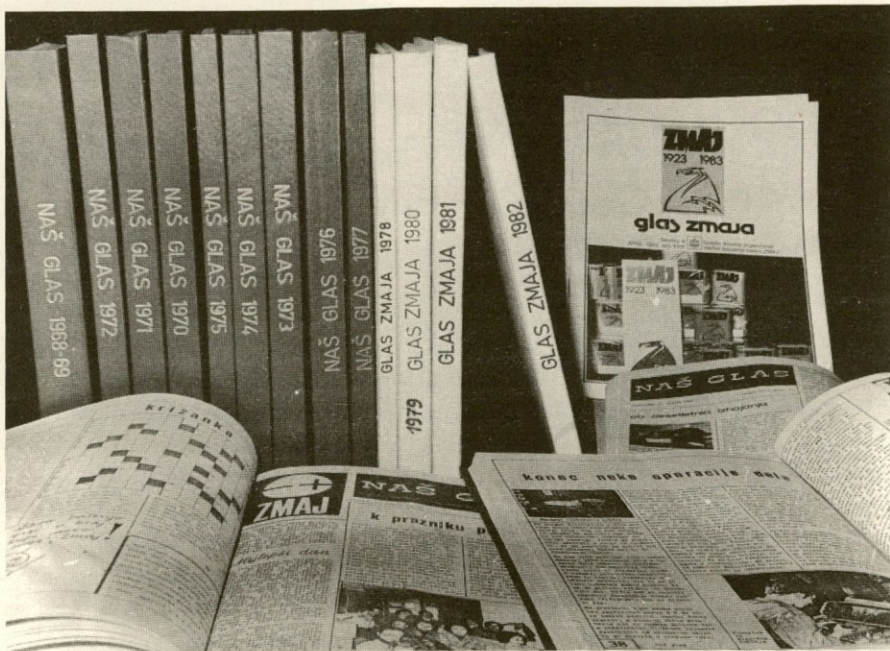
Smolič Franc je zaposlen v delovni organizaciji ZMAJ od 1. oktobra 1974. Pet let je opravljal dela in naloge vodje splošno kadrovskega področja, zadnja štiri leta pa funkcijo glavnega direktorja delovne organizacije. Za angažirano delo je letos prejel posebno priznanje ob 60-letnici Zmaja, pred petimi leti pa je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem.

Na isti seji je delavski svet delovne organizacije imenoval VUKAŠINOVIČ Milana za vršilca dolžnosti individualnega poslovodnega organa od 1. oktobra 1983 dalje do imenovanja novega po izvedenem razpisnem postopku oz. do njegovega nastopa delovne dolžnosti.

V ponedeljek 27. junija letos smo razložili del strojne opreme LUMINA in jo začasno vskladiščili pri JUGOTEHNIKI v Stegnah

Ob 15 letnici našega glasila

Letošnjega 1. julija je poteklo natanko 15 let, odkar je izšla prva številka našega glasila kot uradno registriranega javnega občila.

Prvi začetki glasila NAŠ GLAS segajo sicer v leto 1966 in je dve leti izhajalo občasno, razmnoženo doma v ciklostil tehniki z značajem internega obveščanja brez kake konkretne vsebinske zasnove.

Na osnovi predhodnega strokovnega usposabljanja in organiziranega pristopa oblikovalcev ter z uvedbo nove tehnike tiskanja pa je prva številka vzbudila veliko pozornost med bralci. Z uvedbo treh stolpcev - kolon, pestrostjo in upadljivostjo naslovov ter objavljanja fotografij in risb je glasilo v tistem času postalo popularno in deležno mnogo pohval v smislu napredka tudi na tem področju.

Zaradi preveč splošnega ime-

na NAŠ GLAS smo ga leta 1978 preimenovali v GLAS ZMAJA, s čimer smo poudarili našo vsebinsko naravnost na našo delovno organizacijo.

Ob takšni zaokroženi obletnici, kot je 15 let izhajanja, bi se lahko obširno razpisali o dosedanji vlogi, ki jo je glasilo imelo za naše delavce in upokoјence. Prav pa je, da tokrat omenimo le nekatere ugotovitve.

Na prvo mesto brez dvoma spadajo vsi naši pomembni dosežki v napredku in razvoju od gradnje, selitve in svečane otvoritve novih objektov v Stegnah do zadnjega stroja, ki smo ga načrtovali in izdelali v naših delavnicah. Vse naše uspehe in pomanjkljivosti smo v zadnjih 15 letih z besedilom in fotografijo dokumentirali, upoštevaje naše poslovne rezultate in aktivnosti samoupravnih organov in družbeno političnih

organizacij, do kulturnih in športnih manifestacij. V glasilu je dokumentirana naša organiziranost z vsemi spremembami od enovitosti do tozdiranja, od vključitve Zmaja v Iskro pred desetimi leti.

Ob vsem tem pa je v našem glasilu bilo namenjeno dovolj prostora človeku, delavcu, samoupravljalcu. Objavili smo portrete, razne predstavitve novih sodelavcev, nagraјence itd. Preko glasila smo se poslovili od slehernega delavca, ki je odhajal v pokoj, se poslavlјjali od tistih, ki smo jih spremlјjali na zadnji poti.

Za naše glasilo smo stikali po naši preteklosti in na ta način osvetlili in ohranili veliko zgodovine, katere del so tudi naši upokoјenci. Poleg rednega letnega srečanja z njimi je tudi naše glasilo odigralo pomembno vlogo. Povezalo jih je med seboj z informacijami in jim dalo vedeti, da sedanji aktivni delavci priznavajo njihovo minulo delo za obstoj in razvoj tovarne v določenem času.

Še in še bi lahko razčlenjevali vlogo našega glasila, ki šele s časom pridobiva na večji vrednosti, ki jo bodo znale ocenjevati tudi prihodnje generacije Zmajevih delavcev.

Vsa glasila so v naši knjižnici vezana po letnikih v osmih primerkih, obenem pa so za kasnejše rodove tudi v arhivu Narodne in Univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

M.M.

VOLITVE delegatov v delavski svet DO in odbor samoupravne delabske kontrole bodo koncem meseca oktobra.

V kratkembomo začeli evidentirati možne kandidate.

Zgodovina naše tovarne se je začela leta 1923

M. Mayer

X

Ljubljanski notar doktor Galle se je bil tisto soboto 7. julija napolnil na Grad, kamor je že od nekdaj najraje zahajal na sprehede. S Kristijanom Dietzom, ki se mu je z veseljem pridružil, čim je omenil svojo namero po včerajšnji seji upravnega sveta HYDRE, sta pravkar hotela zaviti z Vodnikovega trga v Študentovsko ulico, ko jima je prišel nasproti doktor Stanovnik, ki ju je že od daleč smeje pozdravljajal s privzdignjenim klobukom.

"Zadržke sicer imam, vendar se tako ugodni priložnosti v prijetni družbi res ne morem upirati, da si naše mesto po daljšem času ne bi ogledal s ptičje perspektive," je navdušeno dejal, ko sta ga Dietz in Galle sprejela medse. Bil je razpoložen in zgovoren in oba sta se zavedala, da bo ves čas njegove prisotnosti beseda tekla predvsem o "njegovi" Ljubljani, kakor se je večkrat izražal v šali, pri tem pa mislil dokaj resno, odkar je bil imenovan za ljubljanskega podžupana.

"Lep čas se že nismo videli," je rekel Dietz.

"Bežno že," ga je popravil Galle. "Sicer pa nekoliko več pri gospodu Pichlerju tisti večer v mesecu februarju."

"Prav imate," mu je odvrnil Stanovnik. "Srečal sem ga pred kratkim in omenil je, da gre z družino na odih na otok Rab."

"Tjakaj zahaja redno vsako leto v avgustu," se je spomnil Dietz in dodal, da se po vrnitvi kaj rad na široko hvali o razkošnih počitnicah.

"Je pač trgovec," ga je dopolnil Stanovnik, "in še posestnik ravnno v Šelenburgovi ulici."

Galle in Dietz sta ga vprašujoče pogledala.

"Da, da gospoda," je zavzdihnil. "Nameravana gradnja tramvajske proge po Šelenburgovi ulici proti Viču bo nemara sprožila val protestov hišnih lastnikov in trgovcev. Slišati je že, da se bojijo, ker bi s tem baje vrednost njihovih hiš v tej ulici upadla, obenem pa bi se utegnil zmanjšati promet v njihovih trgovinah."

"In Pichler?" je tiho vprašal Dietz in za trenutek obstal sredi klanca.

"Bo med najglasnejšimi," mu je odgovoril Stanovnik in tudi sam nekoliko dvignil glas.

Že pri prvem ovinku, ko se je pot zožila in utesnila med grajsko pobočje na levi in zaradi obgraje korarskih vrtov na desni, so stopili na stezo imenovano "Za ograjami" in po nekaj korakih upehano obstali.

"Mislim, da nam to julijsko sonce napoveduje pravo poletno vročino," je rekel Galle in si obrisal potno čelo, kar je storil tudi Stanovnik.

"Prejšnji mesec je še slabo ka-

zalo," je pripomnil Dietz.

"Hladno in oblačno z dežjem je bilo po ves teden. Res pravo nasprotje z majem, ko je bilo več vročine kot v juniju."

Pod stolpom, ko se je pot spojila z Mačjo stezo, se Dietz ni mogel več vzdržati, da ne bi Stanovniku odprl zapornice navdušenja ob pogledu navzdol.

"Od tu se že odpira lep razgled," je rekel.

Stanovnik je v trenutku obstal in z iztegnjeno desnico s klobukom vred napravil velik lok nad panoramo mesta.

"Od milijon in osemsto tisoč duš broječega slovenskega naroda jih to mesto pod nami šteje sedemdesetset tisoč prebivalcev in ki živijo na razvalinah stare rimske Emone. Od tu zgoraj je res impozanten razgled na prekrasno okolico in še zlasti na divne slovenske planine."

Ko je za trenutek umolknil, je Dietz pripomnil:

"Žal, jim je soparica nad mestom zabilisala ostrino."

Doktor Stanovnik se niti malo ni pustil zmotiti.

"Poglejta gospoda, to mesto," je nadaljeval, "ki je znano po svoji snažnosti, vzorni snažnosti ter ga krasi mnogi spomeniki in monumentalna poslopja tako, da more tekrovati z njegovimi lepotami malokatero mesto države. Obenem pa je že od nekdaj zemljepisno, kulturno, politično in

gospodarsko središče. Vojna je sicer temu mestu pustila nekaj vidnih in občutnih posledic. Ko se je končala in je nastopila gospodarska obnova, so polagoma pričele zopet oživljati industrije in obrti ter trgovine. Gospodarski krogi, ki so se trudili najti pota in sredstva, da bi pospešili to življenje, so se oprijeli starega preizkušene-ga sredstva prirejanja velesej-mov."

Galle in Dietz sta ga pozorno poslušala in sledila njegovemu pogledu, ki se je ustavil ob desnem robu Tivolskega parka.

"V zavesti, da je taka institucija neobhodno potrebna zlasti za Slovenijo kot industrijsko najbolj razviti del države, so pred tremi leti dalekovidni zastopniki gospodarskih krogov ustanovili prvi vzorčni sejem, ki se je že leto kasneje in lani povečeval po prostoru, razstavljalcih in obiskovalcih. Za sejmišče so si izbrali najlepši del mesta Ljubljane sredi košatih drevoredov med Tivolskim parkom in Gosposvetsko cesto in ga zgradili po načrtih arhitekta Kostaperarija z monumentalnim vhodnim portalom."

Galle in Dietz sta dobro poznala gospodarske in politične razmere v Ljubljani in večkrat v daljših pogovorih delila mnenje. Vendar sta v Stanovnikovih besedah in razlagah občutila čustveno privrženost do mesta in njegovega razvoja, ki bi ga lahko primerjala z zanosom kiparja, ki skuša vdahnuti dušo v svoj izdelek, da bi ga oživel v vsej svoji umetnosti in občudovanja vredni lepoti. Prisposodbo kiparja s sogovornikom jima ni bilo težko ustvariti, ko je po kratkem od-dihu ponovno objemal s pogledom posamezne zgradbe in ulice in jima razlagal kot učitelj dijakom, ki so se prvič povzpeli na Grad. Ko pa je do podrobnosti opisal še Aleksandrovo cesto, ki veže središče mesta od Pošte do

Tivolskega parka in za katero je dvakrat poudaril, da je najlepša ljubljanska cesta, je dokončno umolknil in pogledal na uro z izgovorom, da se mora le posloviti.

Galle in Dietz sta dolgo časa gledala za njim, nato pa molče zavila na prostrano Grajsko planoto zasajeno s kostanji in sedla na klop nedaleč od gostilniške lope. Pretresla sta še nekatere novejšje ljubljanske novice in ko je Dietz slučajno v zvezi z nekim dogodkom omenil nedeljsko tombolo "Gosposvetskega zvo-na" pred štirinajstimi dnevi v korist zaslužjenih bratov na Koroškem, se je Galle nasmehnil. Spomnil se je namreč svoje gospodinje Reze, ki mu je na dolgo in široko pripovedovala o tombolskih zadetkih in imenovala celo posamezne srečneže kot je bil Anton Skuk iz Gosposke ulice z vozičkom z živili in kuharica Neža Rjavc z umivalnim koritom. Da pa je gospa Justina s Poljanske ceste zadela pohištvo, pa Rezi zlepa ni šlo v glavo. In to, soproga knjigovodje Lavrenčiča.

"Saj res, gospod Dietz," se je nenadoma zresnil Galle. "Delniška družba HYDRA bo potrebovala knjigovodjo, mar ne?"

"Med drugim, da," je mirno odvrnil Dietz. "Predvsem želimo, da se najprej vrne gospod Avgust Černe s prakticiranja v tovarni na Dunaju."

Galle je hotel še nekaj vprašati, vendar se je premislil. Ko pa sta se po drugi strani z Gradu spuščala proti Florjanski cesti, se mu je utrnila misel, da bi lahko s svojim vplivom ob primerni priložnosti posredoval željo svoje gospodinje, da bi njen nečak Nacek končno le dobil zaposlitev. Upal je, da bi bila HYDRA kot nalašč za petnajstletnega krepkega in pridnega delavca.

Zavila sta na desno in že od daleč zagledala gruče radovedne-

žev, med katerimi je bilo največ bosonogih otrok, ki so z zanimanjem opazovali priprave na veliko vajo ljubljanskega poklicnega in prostovoljnega gasilstva na Sv. Jakoba trgu.

XI

Mihael Kuštrin je bil dobre volje kot že dolgo ne. Z užitkom si je privoščil krožnik vampov za malico v gostilni "Kolovrat" in ugotavljal, da se mu ob malem vrčku piva še bolj utrjuje samozavest, ki je bila že od novega leta dalje močno načeta in razrahljana. Kaj nerad se je spominjal opazke, ki mu je pred mesecem sicer v obzirnem tonu priletela na ušesa, da je likvidacija družbe SVETLA rezultat nesposobnega vodstva, pri čemer se je kot ravnatelj počutil še najbolj prizadetega. Navidezno je zamahnil z roko, kot bi hotel pregnati neprijetne misli, ki so mu zasenčile včerajšnje prijetnejše dogodke na seji upravnega sveta HYDRE. Že dalj časa je vedel, da mora upravni svet delniške družbe z ozirom na sklep Deželnega sodišča z dne 23. maja kooptirati še enega člana in sicer slovenske narodnosti. Ko pa mu je notar Galle v soglasju z doktor Slokarjem ponudil možnost kandidature, je nestrpno pričakoval 6. julij. Čeprav je globoko v sebi zatrl priznanje, da si te dolžnosti naravnost želi, se je od včerajšnjega dneva dalje počutil osvežujoče sproščene-ga. Zadnji odstavek na "Izjavi" si je še posebno dobro zapomnil, ki se je glasil:

"Podpisani Dr. Ivan Slokar, Evgen Legat, Dr. Mirko Božič, Franc Žaren, Ernest Hirschl in Moses Lerner kot zastopniki oziroma imejitelji cele delniške glavnice jemljejo kooptacijo Mihaela Kuštrina, ravnatelja SVETLE Ljubljana, naznanje in

odobrujejo dopolnjujoč ustanovni občni zbor izrecno in enoglasno to izvolitev."

Za koliko bo vrednost njegovega imena v očeh uglednih meščanov narasla, ni posebej razmišljal. Življenje okrog njega je postajalo rožnatejše in to je bilo zanj najbolj pomembno. Ne da bi vedel, kdaj in koliko je plačal brhki natakariči za malico, je ob Robbovem vodnjaku prečkal cesto in skoraj trčil v Galleta in Dietza, ki sta se vračala s sprehoda. Začudena sta obstala.

"Kot bi se domenili," je brez presenečenja spregovoril Kuštrin. "Jako ugodna priložnost, da si gospoda ogledata prostore za proizvodnjo galvanskih elementov."

Galle in Dietz sta mu pokimala v pozdrav, Kuštrin pa je razumel kot molčeč pristanek na njegovo vabilo, zato je s priklonom dodal: "Izvolite!"

Stali so pred hišo s številko 25, zato je bilo treba Kuštrinu le stegniti roko in nakazati vhod proti dvorišču.

Šele tedaj se je oglasil Galle in odklonil povabilo z izgovorom, da ni interesa v skladu z njegovo dolžnostjo in opravičilo dela, da pa ni izključeno, da enkrat v prihodnosti ne bi pokazal določeno mero radovednosti.

Dietz ni bil toliko vztrajen, čeprav se je izgovarjal na utrujenost, vendar je ponovnemu Kuštrinovemu prigovarjanju kaj hitro popustil in še sam nagovoril Galleta, da bi si le veljalo ogledati bodoče proizvodne prostore nedavno ustanovljene delniške družbe HYDRA, pri čemer je mimogrede poudaril organizacijske in pravne zadeve notarja, nakar je Galle z nasmeškom skomignil in vstopil prvi v obokano vežo. Na koncu je obstal in iz žepa telovnika potegnil uro.

"Samo nekaj minut," je dejal in s pogledom ošinil pročelja dvoriščnih objektov.

"Sicer naj gospoda nikar ne pričakujeta impozantnih vtisov, ker gre v tem trenutku samo za ustrezno lokacijo, ki jo bo z obrtniškimi posegi možno izboljšati in tudi polepšati," jima je pojasnjeval Kuštrin, ko sta z resnobnim pogledom na pragu opazovala notranje prostore poleg pokritega hodnika.

Temačni prostori, kamor sončni žarki sploh niso prodrli, so do nedavnega služili tvrdki SVETLA za vskladiščevanje vsakovrstnega električnega materiala, avtomobilskih delov, raznih gumijastih obrobov in cevi ter drugih izdelkov, ki jih je tvrdka posredovala kupcem z veliko reklamo, da ima zastopstvo svetovnih tovarn in da so cene brez konkurence. V okviru likvidacije SVETLE in po namigu gradbenega svetnika inženirja Franca Rueha kot člana upravnega sveta HYDRE, je ravnatelj Kuštrin izstavil nalog, da se skladišče izprazni, material pa preseli na Rimsko cesto 2 in delno na Hilšerjevo cesto 5.

Povzpeli so se v prvo nadstropje po lesenih vegastih stopnicah in vstopili v nekoliko svetlejši prostor skozi nastezaj odprta vrata. Zapršena stekla na povešenih oknicah s pajčevinastimi mrežami in lesena tla z grčastimi izboklinami ter umazane stene zaznamovane z odtisi pravkar podrhtih polic in zatohel zrak, vse to je vpilo po temeljitem čiščenju in metli, ki bi odstranila nastlane odpadke.

Galle in Dietz sta še vedno resno molčala.

"Prostori res ne vzbujajo vtisa snažnosti," se je Kuštrin ponovno opravičeval. "Predvsem pa bo le treba nekaj postoriti, preden se vrne gospod Černe. Vendar bo dokončna urejenost in vse ostale priprave za proizvodnjo v njegovih rokah. Osnova pa je le podana tukaj."

Dietz je napravil nekaj korakov do okna.

"Verjetno bo čez mesec ali dva že drugačna podoba teh delavniških prostorov," je končno rekel, da bi pretrgal molk obeh obiskovalcev. Galle ga je pogledal v znak soglasja in vedel, da kaj bolj pametnega ne bi mogel reči v trenutku začudenega presenečenja. Kljub vsemu sta Galle in Dietz pričakovala boljše vtise. Kuštrin pa je gledal drugače. Z nasmeškom in veliko mero optimizma se je na dvorišču še enkrat oziral na okna v pritličju in nadstropju, za katerimi je samevala opustošena praznina kot po izropanem dejanju. Za hip si je ustvaril vizijo delavnice, v kateri brnijo stroji, se vrtijo kolesa povezana z jermeni gonilnih osi pod stropom, delavci in delavke pa s spretnimi in živahnimi kretnjami vihtijo orodje in z ropotom ustvarjajo izdelke. To je bila živa slika že davno pozabljenega vtisa ob priliki ogleda neke tovarne za proizvodnjo tekstilnega blaga. Zdrznil se je šele potem, ko sta se mu Dietz in Galle zahvalila za razkazovanje. Lahno raztresen je zamahnil z roko in se vljudno nasmehnul.

"Upam, spoštovana gospoda, da je bilo zanimivo videti, kje bo naša HYDRA domovala," je še vedno z velikim zanosom odločno dejal Kuštrin.

"Jako zanimivo," mu je odvrnil Galle in si mislil svoje. Zamežikal je v sončno svetlobo, ko so vsi trije obstali na razgretem pločniku.

"Dober dan želim," jih je pozdravil mlad fant, nagnil glavo in se jim umaknil na cesto.

"Dober dan," mu je radostno in glasno odzdravil Kuštrin kot dobremu znancu. Se isti hip pa se je zresnil. Obrnil se je in dolgo časa gledal za njim.

"Tega gospoda sem nekje že videl," je Dietz ogovoril Kuštrina. "Zelo znan obraz."

"Tri leta je bil zaposlen pri me-

ni v pisarni," mu je odvrnil. "Zaradi razmer v naši delniški družbi pa je že od meseca maja brezposeln."

"In kakšna dela je opravljal?" ga je tokrat vprašal Galle z izrazito radovednostjo.

"Bil je vesten in natančen uradnik," je odgovoril Kuštrin z glasom, iz katerega je bilo zaznati obžalovanje zaradi odpustitve iz službe.

"Spomnite me nanj, ko se boste oglasili ob prvi priložnosti v moji pisarni. Obvestil pa bom tudi gospoda Slokarja," je rekel Dietz, ko sta se predtem spogledala z Galletom.

"Z veseljem," je Kuštrin obljubil in prikimal.

"Seveda, z vašim tehtnim priporočilom," je Dietz še dodal.

Še enkrat je Kuštrin prikimal in rekel: "Mlad je še, toda zelo sposoben in vesten pri delu z vsemi odlikami dobre vzgoje in velikega spoštovanja do svojih predpostavljanih."

"In njegov oče?" je še zanimalo Galleta.

"Je sodni adjunkt," mu je odgovoril Kuštrin.

Dietz si je komaj vidno prikimal medtem, ko se je oziral nazaj proti senčnatemu in hladnemu dvorišču z brezizraznimi mrtvimi okni hišne številke 25 na Mestnem trgu ter z občutkom nenadnega zadovoljstva in razpoloženja tiho zamrmral:

"Teга mladeniča si velja kaj dobro zapomniti."

Bil je Franjo Kristan.

XII

Nad mestom so se zgrinjali črni oblaki. Vlak z Dunaja je imel že občutno zamudo in Avgust Černe je naveličan utrujajoče vožnje že nestrpnost pričakoval konec naporene poti. V dveh mesecih intenziv-

nega prakticiranja v tovarni Dr. Luis Röder si je bil nabral kopicu izkušenj, skrivaj pa v svoji skromni podstrešni sobici na robu predmestja zapisoval strokovne zanimivosti in jih skušal prilagajati novim razmeram v ljubljanski HYDRI. Enkrat samkrat je od Zadrúžne gospodarske banke prejel dopis s podpisom ravnatelja Slokarja, ki pa ga je verjetno in tako je predpostavljajal, sestavil podravnatelj Kristijan Dietz. Dopis je večkrat pozorno prečital in dojel, da so prostori za proizvodnjo galvanskih elementov določeni na Mestnem trgu. Iz skromnega namiga, da jih bo treba temeljito obnoviti in usposobiti za določen namen je sklepal, da ne morejo biti kaj prida prikladni. V svojem notesu si je že skiciral razporeditev posameznih delovnih operacij od začetka do konca z obveznimi skladišči za surovine in končne izdelke. Ko bi mi vsaj poslali načrt tlorisa in razpoložljivo površino, se je večkrat jezil na ljubljanske gospode, potem bi namreč ob vrnitvi v Ljubljano že lahko predložil konkretne osnutke za pripravljajna dela. Tako pa je snoval in delal račune brez krčmarja.

"Zalog" je slišal Černe zavpiti sprevodnika, ko se je vlak ustavil. Iz segretega in soparnega kupeja je stopil na hodnik in oblekel suknjič. Potegnil je za jermen pod oknom in ga spustil do polovice. Pramen sončnih žarkov izza grozeče črnih oblakov v daljavi je padal poševno v smeri proti Vrhniki.

"Ljubljana ist sehr schön," mu je na Dunaju rekel Ernest Hirschl kmalu po vrnitvi iz Ljubljane, kjer je bil 6. julija na seji upravnega sveta delniške družbe HYDRA. Od njega je bil tudi zvedel za kooptacijo Mihaela Kuštrina, kar pa Černeta niti ni posebej zanimalo. Pred odhodom na prakticiranje se je sicer moral seznaniti s celotnim postopkom ustanovitve, je pa površno prele-

tel Pravila družbe, dočim je vse svoje sposobnosti raje usmerjal v ideje za praktično izvedbo določenih nalog.

"Še v tem letu bo morala steči proizvodnja. Tega ne smete pozabiti," se je spomnil Černe odločnih besed ravnatelja Slokarja, ki mu jih je izrekel pred odhodom na Dunaj. Že tedaj se je zavedal pomembne vloge delničarjev, ki naj bi v doglednem času začeli pritiskati na ustanovitelja družbe, če bi njihove naložbe v delnice kaj kmalu ne začele opravičevati osnovnega interesa.

"Mach mich nicht nervös," mu je nekajkrat rekel dunajski instruktor Robert Knoll, ko je le s preveliko radovednostjo in pogostimi vprašanji silil v starejšega izredno živčnega in nergavega strokovnjaka še posebej takrat, kadar je dajal navodila za pripravljajne depolarizacijske mase. Sprva ga je vikal in ga nagovarjal z gospodom, kasneje pa, ko je uvidel popolno neznanje o proizvodnji baterij, ga je začel tikati in nazivati po imenu Gustav.

Černe mu je to zameril, vendar ni pokazal niti z najmanjšim dejanjem ali besedo. Da se je obvladal, je bil najbolj zadovoljen ob slovesu, ko je zvedel, da bo najbrž Robert Knoll prišel v Ljubljano takrat, ko bo v HYDRI pripravljajno vse za začetek proizvodnje.

"Dobrodošli," mu je rekel prisrčno in stisnil roko. Pri tem pa je videl sebe, kako sedi za pisalno mizo kot poslovodja HYDRE in ga sprejema suhoparno in strogo zadržano.

Trdno odločen, da mora HYDRA v Ljubljani čimpreje zaživeti, je stopil iz vlaka in si dal naročiti izvoščka. Konj je silovito potegnil, ko je udarila strela nekje v bližini.

S silnim treskom in gromom se je nad mestom razdivjala poletna nevihta.

(se nadaljuje)

Predstavljamo vam...

HOČEVAR
Zvonka

S 1. julijem letos je prevzela dela in naloge vodje kadrovske socialne službe HOČEVAR Zvonka, po poklicu diplomirani organizator dela iz kadrovske izobraževalne smeri.

Za kratko predstavitev v našem glasilu smo novi sodelavki namenili dvoje vprašanj.

KAKO STE SE VŽIVELI V DELOVNO OKOLJE ZMAJA?

Tu sem sedaj že tri mesece in moram reči, da se počutim že kar domačo. Pri vključitvi v za mene novo okolje so mi mnogo pomagali sodelavci še zlasti pa vodja področja tov. Kajdiž in tov. Vardjanova.

Kar zadeva delo samo, sem podobno delo opravljala že prej, prav tako v Iskri in se mi je bilo potrebno le prilagoditi novemu okolju in na srečo sem precej adaptiven tip. V avgustu je bila večina delavcev na dopustu in tako sem morala samostojno prevzeti vse kadrovske naloge. Bila sem pred dejstvom, da se utopim ali splavam. Mislim, da sem splavala; če ne že do brega, pa vsaj toliko, da lahko stojim.

LAHKO REČEMO, DA STE SE S SVOJIM DELOVNIM PODROČJEM ŽE DOBRO SEZNANILI. STE OB TEM DOBILI KAKŠNE POSEBNE VTIŠE?

Ker je moja predhodnica odšla že konec marca, sem bila prisiljena naloge kar najhitreje samostojno prevzeti. Kot sem

že omenila, so mi sodelavci pri tem veliko pomagali in upam, da bomo tudi v bodoče uspešno sodelovali. Ker je kadrovsko področje dokaj široko in zadnje čase vse večji poudarek na kadrih in izobraževanju, bo potrebno še mnogo narediti, zlasti pri uvajanju novih kadrov in na področju pripravištva.

Na kadrovskem področju je delo z ljudmi in ne s papirji, ljudje pa smo spremenljivi in ne stojimo vedno tam, kamor nas postavijo.

Mnogo je novih stvari, mnogo bo potrebno še dodati, a upam in potrudila se bom, da bom delo kar najbolje in vestno opravljala. Predvsem pa si želim še naprej dobrega sodelovanja s sodelavci.

Za konec bi izkoristila priložnost, da se zahvalim vsem sodelavcem za nesebičen sprejem v svoje vrste.

HOČEVAR Zvonki pa tudi mi želimo mnogo uspešnosti pri delu.

Zaradi močnega neurja poškodovano nadstrešje nad skladiščem repro materiala v Šentvidu.

Neurje nad Zmajem

V nedeljo 24. julija ob pol osmih zvečer se je nad Šentvidom pri Stični razbesnelo neurje z močnim viharjem, ki je v TOZD Specialne baterije povzročilo veliko škodo, ki je po grobi oceni znašala približno 950.000 dinarjev.

Posledice neurja so bile najbolj vidne na ostrešju, stropih, zidovih in oknih proizvodnih prostorov ter na materialu v teh prostorih.

Takoj naslednji dan je komisija sestavila zapisnik o izmeri del, ki naj bi bila potrebna za odpravo škode, Zavarovalni skupnosti TRIGLAV pa so poslali prijavo škode.

V soboto 3. septembra zvečer se je v tem kraju ponovilo neurje z viharjem, ki je na ostrešju proizvodnih objektov povzročilo dodatno škodo, le da je bila tokrat manjša in ocenjena med 200 in 300 tisoč dinarji.

Vprašanja in odgovori :

KAKO SE BOM UPOKOJIL

Določbe novega zveznega zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja so se pričele uporabljati s 1. julijem 1983. Ker se do novega leta določbe novega republiškega zakona - z izjemo nekaterih prehodnih določb, še ne bodo uporabljale, niti še ne bodo sprejeti novi statut skupnosti in drugi samoupravni splošni akti skupnosti in tudi organizacij združenega dela, pomembni za izvajanje novega sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, so se mnogim zavarovancem in upokojencem prav gotovo zastavila vprašanja, kot npr.:

1. Kateri predpisi se bodo uporabljali v tem obdobju?

V obdobju do novega leta bodo pri reševanju posameznih zahtevkov uporabljene tri možnosti:

- samo novi zvezni zakon, če ta v celoti razrešuje posamezno vprašanje,
- novi zvezni zakon in veljavni predpisi (republiški zakon, statut in samoupravni akti), če niso v nasprotju z zveznim zakonom,
- uveljavljeni predpisi, če določenega problema zvezni zakon sploh ne obravnava.

2. Zvezni zakon opušča gostoto zavarovalne dobe kot pogoj za pridobitev pravice do pokojnine. Ali je mogoče uveljaviti pravico do pokojnine že od 1. julija 1983 dalje?

Seveda! Če bo zahtevek vložen do 31. decembra 1983, bo zava-

rovancu pripadalo izplačilo pokojnine od pričetka uporabe novega zveznega zakona. Če bo zahteva vložena po tem roku, pa mu bo izplačilo pripadalo od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahteve in še šest mesecev za nazaj. Datum vloženega zahtevka je torej zelo pomemben! Pri starostni pokojnini kakšnih posebnih problemov ne bo. Odmera bo opravljena ob kombinirani uporabi novega zveznega zakona in veljavnih predpisov.

Pri invalidski pokojnini je možnosti več. Omenili bomo le dve, ki se v praksi najpogosteje pojavljata. Tistemu invalidu, ki mu je bila pravica do invalidske pokojnine zavrnjena, ker ni izpolnjeval gostote zavarovalne dobe, bo v primeru, da bo svoj zahtevek za ponovno priznanje invalidske pokojnine vložil v prehodnem obdobju, o pravici odločeno na podlagi podanega mnenja o invalidnosti. Pri tistem zavarovancu pa, ki je vložil svoj zahtevek za priznanje pravice do invalidske pokojnine do pričetka uporabe novega zveznega zakona, torej do 30. junija letos, ugotovljeno pa bo, da ne izpolnjuje pogoja gostote zavarovalne dobe - do takrat seveda še veljajo stari predpisi - bo v istem sklepu odločeno tudi o tem, če izpolnjuje pogoje za priznanje invalidske pokojnine po določbah novega zveznega zakona.

3. Ali je za priznanje pravice do pokojnine sedaj, ko

je pogoj gostote zavarovalne dobe opuščen, potrebno vložiti zahtevek? Ali ne bo skupnost kar po uradni dolžnosti odločala o pravici?

Vložitev zahtevka je nujna. Od njega ni odvisna le pravica, temveč tudi izplačilo. Po uradni dolžnosti primerov, ki so bili zaradi neizpolnjevanja gostote negativno rešeni, ni mogoče obravnavati, ker po eni strani ti primeri niso bili kot taki zabeleženi, poleg tega pa novi zvezni zakon takšne možnosti niti ne dopušča.

4. Ali lahko uveljavijo, ker ni več pogoja gostote zavarovalne dobe, pravico do pokojnine tudi tiste osebe, ki po letu 1965 niso bile zaposlene?

Ne! Pogoji, ki jih določa zvezni zakon, se nanašajo le na osebe, ki so bile pokojninsko in invalidsko zavarovane po 1. januarju 1965. Kakšne pogoje morajo izpolnjevati osebe, ki po tem datumu nimajo lastnosti zavarovanca (niso bile v delovnem razmerju, niso opravljale samostojne dejavnosti itd.) pa bo določil republiški zakon v skladu s pooblastilom, ki ga v ta namen daje zvezni zakon.

5. Ali je mogoče s 1. julijem uveljavljati priznanje o predčasni pokojnini?

Ne. Zvezni zakon prepušča odločitev o tem, ali se na območju posamezne republike ali pokrajine dopusti možnost predčasnega upokojevanja, njihovi presoji. Iz predloga novega republiškega zakona izhaja, da bomo možnost takšnega upokojevanja ponovno vpeljali tudi v naši republiki. Ker se bo novi zakon, kot je predvideno pričel uporabljati šele od 1. januarja 1984 dalje, bo šele od takrat

mogoče vlagati zahtevke za predčasno upokojitev.

6. Kaj pa stari upokojenci, ti-
sti, ki so uveljavili pred-
časno pokojnino po predpisih,
veljavnih do 31. decembra 1972,
ko se je bilo mogoče predčas-
no upokojiti tudi pri nas?
Novi zvezni zakon določa, da
zmanjšanje pokojnine preneha
zaradi predčasnega odhoda v
pokoj, ko uživalec izpolni
starost, potrebno za pridobi-
tev starostne pokojnine. Vsi
ti upokojenci so že pred leti
izpolnili starostni pogoj.
Ali bo potrebno vložiti
zahtevke?

Iz prehodnih določb zveznega za-
kona izhaja, da morajo novi pred-
pisi določati način uveljavljanja
pravic, ki so večje od dose-
danjih. Prehodne določbe pred-
loga republiškega zakona tega
primera ne obravnavajo. Glede
na to bi torej bilo potrebno
vložiti zahtevek. Skupščina
skupnosti pa je na svoji seji
13. julija letos zavzela sta-
lišče, da naj se ponovna odme-
ra teh pokojnin opravi po urad-
ni dolžnosti. Tako bodo vsi
dosedanji uporabniki predčas-
ne pokojnine dobili odločbe
o pravici do starostne pokoj-
nine, ki jim pripada glede
na dopolnjeno pokojninsko dobo,
brez zmanjšanja. Kdaj bo pono-
vna odmera tehnično izpeljana,
še ni mogoče povedati. Razli-
ka pa bo seveda izplačana od
pričetka uporabe novega zvez-
nega zakona, torej od 1. julija
1983 dalje.

7. Ali se osebni dohodki za
izračunavanje pokojninske os-
nove valorizirajo po novem
drugače in kako takšna va-
lorizacija vpliva na višino
pokojnine?

Novi zvezni zakon določa, da se
do roka, ki ga bo določila sku-
pščina SFRJ v družbenem planu
Jugoslavije za obdobje 1986-90

osebni dohodki iz prejšnjih let
za izračun pokojninske osnove
valorizirajo glede na povpre-
čje osebnih dohodkov iz leta
pred zadnjim letom dela.
Valorizacija osebnih dohodkov
iz prejšnjih let se torej
opravi v vsakem primeru, ne
glede na to, kako daleč seže-
mo z osebnimi dohodki nazaj na
predzadnje leto dela, s tem
je postopek izračunavanja glede
pokojninske osnove, predvsem
pa pokojnine krajši. Učinki
spremenjenega načina so lahko
različni. Za nekatere ugodnej-
ši, za druge pa ne, odvisno
pač od gibanja individualnih
osebnih dohodkov.

8. Novi zvezni zakon daje novo
definicijo invalidnosti.
Ali se ta že uporablja in
kaj pomeni v primerjavi z
dosedanjo?

Novo definicijo invalidnosti se
uporablja tako kot novi zvezni
zakon od 1. julija dalje. Me-
nimo, da je strožja od doseda-
nje, zato bo število delovnih
invalidov v prihodnje manjše.

9. Zvezni zakon določa za pri-
dobitev pravice do družinske
pokojnine le pogoje, ki jih
mora izpolnjevati umrli, ne
pa tudi družinski člani, ki
lahko pridobijo pravico do
družinske pokojnine. Ali
bodo te osebe lahko do pri-
četka uporabe novega repu-
bliškega zakona uveljavile
pravico do družinske pokoj-
nine?

Lahko! Pri določitvi pravice
pa se bodo uporabljali novi
zvezni zakon in dosedanji re-
publiški zakon in statut skup-
nosti ter nekateri sklepi.

10. Za borce NOV pred 9.9.1943
oz. 13.10.1943 vpeljuje
novi zakon možnost izbire,
da se mu pokojninska osnova
izračuna na podlagi povpre-

čja mesečnih osebnih dohod-
kov iz katerih koli petih
zaporednih let zavarovanja,
če je to zanje ugodnejše.
Ali imajo to možnost tudi
borci, ki so pravico do
pokojnine že uveljavili?

Tudi! Pri tem pa je potrebno
opozoriti, da bo pri ponovni
odmeri preračun osebnih dohod-
kov opravljen v skladu z določ-
bami novega zakona, torej bodo
valorizirani na predzadnje
leto dela. Kombinacija, da se
osebni dohodki sicer upoštevajo
iz katerihkoli zaporednih petih
let, valorizacija pa opravi po
starem, ni mogoča. Nova daja-
tev bo odvisna od vloženega
zahtevka. Če bo vložen do kon-
ca leta, bo imel upravičenec
novo dajatev od 1. julija dalje.
Če pa bo zahtevek vložen kas-
neje, pa od 1. dne naslednjega
meseca po vloženem zahtevku in
še šest mesecev nazaj.

11. Po novem se pokojnine in
denarna nadomestila izpla-
čujejo novim uporabnikom
za nazaj. Na katere upora-
bnike se ta določba nanaša?

Ta določba se nanaša na vse
dajatve, ki so ali bodo zapadle
do 2. julija 1983.

12. Kako bo zaključen postopek
za priznanje starostne po-
kojnine, ki se je začel pred
pričetkom uporabe novega
zveznega zakona? Ali bo tak-
šen upokojenec imel možnost
uveljaviti morebitne ugodno-
sti, ki jih prinaša novi zve-
zni zakon, če bo postopek
zaključen po prejšnjih pred-
pisih?

Postopek za priznanje starostne
ali katere druge temeljne pra-
vice, ki je bil začel pred pri-
četkom uporabe določb novega
zveznega zakona, bo v celoti
zaključen po prejšnjih pred-

(naslednja stran)

prišli - odšli

Sprejeti v delovno razmerje v mesecu JUNIJU

SVETEK Marjan, na delovne naloge orodjarska opravila v TOZD Baterije za nedoločen čas dne 14.6.1983

HOČEVAR Zvonka, vodja kadrovske socialne službe za nedoločen čas v delovni skupnosti, dne 1.7.1983

DREMELJ Jože, pripravnik v TOZD Specialne baterije za določen čas dne 1.7.1983

Prenehalo delovno razmerje v mesecu JUNIJU

PRETNAR Vladimir, voznik v delovni skupnosti, dne 16.6.83

ŠEMROV Janez, na delovnih nalogah strojno vzdrževalna dela v TOZD Baterije, dne 19.6.1983

ČAMERNIK Janez, samostojni konstruktor v delovni skupnosti dne 30.6.1983

DRČAR Emilija, proizvodna baterijska delavka v TOZD Specialne baterije dne 30.6.1983 /upokojitev/

REŽEK Romana, administrator - arhivar v delovni skupnosti za določen čas dne 30.6.1983

MATJAŠIČ Mirjana, proizvodna baterijska delavka v TOZD Baterije dne 30.6.1983

Sprejeti v delovno razmerje v mesecu JULIJU

PLANINŠEK Milan, transportni delavec pri mletju MnO₂ za določen čas v TOZD Specialne baterije dne 5.7.1983

JANŽEVIČ Irena, pripravnik v delovni skupnosti za določen čas dne 6.7.1983

Prenehalo delovno razmerje v mesecu JULIJU

GREGORAC Jožica, proizvodna baterijska delavka v TOZD Specialne baterije dne 15.7.1983

Sprejeti v delovno razmerje v mesecu AVGUSTU

BUBIČ Radivoje, transportni delavec za nedoločen čas v TOZD Baterije dne 1.8.83

RAHNE Franc, voznik, za nedoločen čas v delovni skupnosti dne 8.8.1983

JERMAN Srečko za ključavničarska opravila za nedoločen čas v TOZD Baterije dne 15.8.1983

SVETEK Marjan, za orodjarska opravila za nedoločen čas v TOZD Baterije dne 15.8.83

PERME Jožica za proizvodna baterijska dela za nedoločen čas v TOZD Specialne baterije dne 15.8.1983

KOPANJA Svetozar, pripravnik za nedoločen čas v TOZD Baterije dne 15.8.1983

RETAR Kati za proizvodna baterijska dela za nedoločen čas v TOZD Specialne baterije dne 1.9.1983

SAVIČ Gordana, materialni knjigovodja za določen čas v delovni skupnosti dne 1.9.83

ZALETEL Katarina, referent plačilnega prometa za določen čas v delovni skupnosti dne 1.9.1983

KREGAR Janez za strojno vzdrževalna dela za nedoločen čas v TOZD Baterije dne 1.9.1983

Prenehali delovno razmerje v mesecu AVGUSTU

MOŽINA Fani, proizvodna baterijska delavka v TOZD Baterije dne 31.8.1983 /upokojitev/

RUPAR Tatjana, vodja laboratorija v delovni skupnosti dne 31.8.1983

JUHANT Milan, voznik v delovni skupnosti dne 17.8.1983

DOLANC Ivica, proizvodna baterijska delavka v TOZD Baterije dne 31.8.1983

(s prejšnje strani)

Kako se upokojiti?

pisih. Upravičenec pa bo lahko zahteval tudi priznanje pravice po določbah novega zakona. Datum vloženega zahtevka je pomemben za izplačilo dajatve po novem zakonu. Če pa bo zahtevek vložen do konca leta, mu bo nova dajatev pripadala od 1. julija dalje, sicer pa od prvega naslednjega dne v mesecu po vložitvi zahteve in še šest mesecev za nazaj.

13. Ali ima oseba, ki je do pričetka uporabe novega zakona izpolnila pogoje za pridobitev pravice do pokojnine, še možnost upokojiti se samo po starih predpisih?

Oseba, ki je do pričetka uporabe novega zakona izpolnila pogoje za pridobitev pokojnine, se lahko upokoji samo po starih predpisih, če vloži zahtevek za pokojnino najkasneje do 30. junija 1984.

14. Novi zvezni zakon dopušča možnost, da uporabnik pravil, ki je pravice uveljavil do pričetka uporabe novega zveznega zakona v eni skupnosti, le-te uveljavi v skupnosti, v kateri je prebil pretežen del zavarovalne dobe. Kakšne pogoje mora tak uživalec izpolniti in kako bo opravljena nova odmera dajatev?

Zvezni zakon takšno možnost omejuje na določen rok in sicer eno leto od pričetka uporabe novega zakona. Uporabniku pravic, ki je le-te uveljavil na območju druge skupnosti, pretežni del zavarovalne dobe pa je prebil v SR Sloveniji, bo torej v primeru, da bo zahtevo za priznanje pravic v slovenski skupnosti vložil do 30. junija 1984, pravica priznana po predpisih, ki so se uporabljali do pričetka uporabe novega zveznega zakona. Takšen uporabnik pa bo nato imel tudi možnost uveljaviti morebitne ugodnosti, ki jih prinaša novi zvezni zakon.

(Povzeto po Glasilu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji in Zveze društev upokojencev SR Slovenije).

D.H.

Dopisujte V GLASILO

Eržen Gizela

Konec letošnjega avgusta je umrla naša upokojenka Eržen Gizela.

V Zmaju se je zaposlila 4.8. 1947 in se upokojila 31.7.1958.

Čeprav je poteklo od njenega zadnjega delovnega dne že polnih 25 let, se je poleg upokojencev spominjajo tudi starejše aktivne delavke, še posebej iz takratne "kuhinje", v kateri je bila Gizela "filarca". Z elektrolitom je ročno polnila cinkove čaše in vstavljala mošnjičke. Po nekaj letih je prevzela delo na odkuhavanju členov, vse do njene upokojitve, nakar nas je še nekajkrat obiskala v okviru letnih srečanj z upokojenci.

Ohranili jo bomo v spominu!

Upokojitev Možina Fani

V sredo 24. avgusta smo se pred zaključkom dopoldanskega dela zaradi odhoda v pokoj poslovili od sodelavke Možina Fani. V imenu osnovne organizacije sindikata in sodelavcev je spregovoril vodja izmene Jelen Jože in poudaril njeno prizadevnost in vestnost pri delu, nakar ji je izročil spominsko darilo.

Možina Frančiška se je zaposlila v Zmaju 1. avgusta leta 1960 na delovnem mestu spajanja cinkovih čaš. Naslednje leto je opravljala dela transportnega delavca ter v letu 1962 bila dodeljena v pločevinaro in štancarijo.

V letu 1964, ko smo kupili nove baterijske stroje, je bila razporejena na strojno odkuhavanje R 12 členov, kjer je tudi namakala in prekladala mošnjičke.

V letu 1970 pa je začela s posluževanjem naprave za robljenje plastičnih stročnic.

S 1. septembrom letos se je Fani starostno upokojila. Ob odhodu v pokoj pa ji želimo še obilo trdnega zdravja in dobrega počutja v zasluženem pokoji po 23. letih dela v našem Zmaju. Želimo pa še, da nas kdaj obiše, predvsem pa, da se pridruži našemu letnemu srečanju z vsemi upokojenimi sodelavci.

Rojeni v

O K T O B R U

Franc LENDERO
Svetlana ŠMIGIČ
Zmago VRHOVEC
Stanislava FORTUNA
Marija KOČIŠ
Štefka SEIFERT
Franci BREZOVAR
Miodrag KOSTADINOVICH
Frančiška KELVIŠAR
Ljubica NASTIČ
Krista VUKOVIČ
Marija FAJDIGA
Leon KERŠIČ
Ljubo RISTEVSKI
Nasuf ŠALJA
Jožica PLANINŠEK
Marija ŠTRUS
Anka DJURIČ
Mara SLADOJEVIČ
Draga BABIČ
Damir MARUŠIČ
Danica KOSTREVC
Marija REGVAR
Alojzija KORDAN
Anton GERDINA
Peter ZALETEL
Vinko PERME
Anica KOVAČIČ
Vesna POŽENEL
Kati PANCAR
Marija RUS
Olga IKIČ
Veronika KOTAR
Anica GAMZE
Jože ANŽLOVAR
Katarina ZALETEL
Svetozar KOPANJA

čestitamo !

Pa še spominski posnetek Možine Fani s sodelavci ob upokojitvi

Zmagali smo nad vremenom

Izlet s piknikom na Uskovnico je uspel po zaslugi udeležencev, ki jih ni premotilo jutranje močno deževje v soboto 17. septembra. Lilo je kot za stavo, ko smo se zbrali pred Halo Tivoli in kaj hitro zaradi "cagovcev" izločili tretji av-

tobus iz prometa. Že na poti na Pokljuko je dež ponehal. Pri izstopu in nekoliko kasneje smo imeli še dva kratka mokra pozdrava in to je bilo za tisti dan tudi vse /kar zadeva dežja/.

Bilo pa je veliko razpoložnja, za nekatere pa tudi odlična gobarska bera.

Z uspehom sta izbojevala boj proti lakoti Jugovič Rudi in Derčar Jernej. Sicer pa njima in vsem, ki so pripomogli k uspešni izvedbi tega izleta s piknikom, velja izreči priznanje.

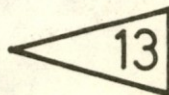
Poleg slike na prvi strani še pet zgovornih utrinkov z Uskovnice

"GLAS ZMAJA" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna organizacija ISKRA - Industrija baterij ZMAJ n.sol.o. Ljubljana, Stegne številka 23. Glasilo ureja uredniški odbor: Aleksander Jakomin, Antonija Krek, Matič Silva, Strmole Ignac, Marija Kocman in Daria Hostnik. Odgovorni urednik: Mayer Marijan. Tiska tiskarna LJUBLJANA. Oproščeno prom. davka po pristojnem sklepu št.421-1/73

ZADNJI ROK

Zadnji rok za oddajo člankov uredniku za oktobrsko glasilo

Redakcijo glasila smo zaključili 20. septembra